

הערל פרק שמיני יבמות

עב.

עין משפט
נר מצוה

י"ב א ב מ"י פ"ז מהל'
תרומות הלכה י
טו"ד סימן קכב:
ב ג מ"י שם הלכה יא:
כא ד מ"י שם הלכה יד:
כב ה ו מ"י שם הלכה
יא:

בג ז ח מיי פ"י מהלכות
מעשה קרבן הלכה ט:
בד ט מיי פ"ד מהלכות
אשוח הלכה יא סגמ
עשין מז טו"ש"ע אה"ע
סיומן מד סעיף ה:
בה י מיי פ"ו מהלכות
תרומות הלכה יב
טו"ד סיומן שלח:
בו ח מיי פ"א מהל'
מילה הלכה ז סגמ
עשין מז טו"ש"ע י"ד ס'
רסב סעיף ג:

תוספות ישנים

השואת ספק ערל לא אסר
ודאי ערל מצינו. וז"ל
יולמא דרשא מיירי בודאי
לזר וספק מיירי טומטום
ממש דהיינו ספק ערל וז"ל
דא"כ לומר דרשא בערל
ודאי דא"כ לא הוה קרי ליה
טומטום דלכא דלאן ספק
נקטיה שאין דרך לתמי
מא אבז ספק אבז ספק
רש לאוקומי בודאי ערל
ודאי דנקט טומטום אבז
רשא נקטיה דמיירי
טומטום ממש תני ספק
טומטום אבז דלמטומטום
הו ערל ודאי:

משום דלא נשיב להו רוח צפונית. בספרי חומר דנגנות של ישראל סיפר הכתוב שלל אלן פסח אחד צמ' שנה שהיו במדבר שלל מלינו עשו פסח אלן בשנה שניה וחימתו וחי במזיד היו נמנעים ואי משום מילת זכרם שהיו מעבדים וחשיב גנות לפי שגרמו הם דבר זה והא כיון דלא

אפשר לא היתה מעצבת כדאמנא לעיל (דף ע"ב). המול לו אמר כדאמנא וזו יקרב וגו' ואמר רבינו יצחק דעשו פסחים אצל לא עשו כחקקן אלא אחרים: **ל**א נשבה ביה רוח צפונית. פי' בפני עצמה אצל אין לפרש דלא נשבה כלל דהא אמר בסוף כל הגט (גיטין דף לא: וס"ד) רוחות מנשבות בכל יום ורוח צפונית מנשבת עם כולן שאלמלא כן אין העולם מתקיים: **נ**זופין היו. אמר רבינו יצחק ממעט מרגלים ולא כמו פירש בקונטרס ממשעם העגל שהרי מאל להם הקצוץ ואמר להם סלחתי שאחר כך נעשה משכן והשרה שכנתו צנייהם: **ד**לא ניבדור ענני כבוד. לא משום דתקיפה דנוחה היא ועוז לנחשלים אלא שמפזרת העננים והעת יפה כדאמר (מגילה דף כ"ה:) ציאת שמעתתא לזולת כימא דלסתמא וכמיב ומי (יב"ט) מלפון זהב יאמה וזב לשון אורה כמו המריקין זהב (זכריה ד) וכן פירש מנחם ואף לפי המדרש כן הוא דדרשין (בב"ב דף כ"ה:) שמולת זהב לפי שמפזרת את העננים והגשמים נעלים והתבוננה ציורק ולכן הזהב צוול: **ו**מדבריהם גזרו ע"ה. והא דלאמר צגמאר הדין (סנהדרין דף מ"ד) עקן משוך בערלתו היה ומפיק ליה מקרא אסתמכתא בעלמא היא והא דלאמר צפרק קמא דשבועות (דף י"ג) דמשוך ערלה בזכות היינו שלא מל כלל: **מ**ייתיבי בוי' דמשוך אוכל בתרומה אע"ג דלריך שימול מדרבנן מפסי שגכאל ערל לא אסרוהו בתרומה ולפי הספריים דגרסי לימא מסייע ליה ל"ל דמשמע ליה אוכל לא התורה אצל מדרבנן אסור כדמוכה ט' [בבב"ת] דקמני לריך שימול: **מ**בחיין. וזו"ת אכתי היאך מאכיל את אשמו דכיון דלינו צן ציאה לא הוי חופתו חופה כמו חפזתה מצ"ג' עליו צפרק הבא על יצמנו (דף ע"ב) וי"ל דכיון דרצוי לקרוע היה צר חופה:

שאלת מלך איתן
ממסם אינו אוכל לא
בשלמא לאב"י תנא רישא ערל ודאי וקתני
רבא מומסום דסיפא ל"ל מאי מומסום ערל השתא
דאי ערל אכיל מה טעם קאמר מה טעם מומסום
פני שספק ערל הוא וערל אינו אוכל לא בתרומה
תנאי ^(ט) משוך ^(ט) (ונולד כשהוא מהול) וגר שנתגייר
עבר זמנו ושאר כל הנימולים לאיתויי מי שיש לו
לין אלא ביום רבי אלעזר בר' שמעון אומר בזמנו
אין

בה גט: **נִתְקַשׁ קְדוּשׁוֹ קְדוּשִׁין**. ונפקא מינה לאיתסורי האי דקדשה: **לְקוּלָּא מִי אִמְרִי**. דנחזקיה חזר ודאי ויאביל בת ישראל בתרומה: **יֵהְיוּ לְהוֹלִיד קִמְשָׁמַע לָן: מֵאֵי עוֹמֵמוֹס**. דקמיני בסיפא ערל גמור: **מֵה** **אֵין אוֹכֵל מִפִּי שְׂהוּא שְׂהוּא** פקע ערל וערל אֵין אוֹכֵל לֹא בתרומה וּלֹא **תֵּחָל אוֹר דְּבַנְגִּין**: **י** **(וְנוֹלֵד כְּשֶׁהוּא מְהוּל** **שֶׁצֶרֶךְ לְהִטָּיִם מִמֶּנּוּ דִּם דְּבִרִית)** **מִטָּיִם מִמֶּנּוּ דִּם דְּבִרִית: שְׂעִי עֵלְיוֹת**. **ז** **עֵרֻוֹת וְזֶה גִבִּי וְזֶה**

רוח פְּנוּיִם. נוחה לא חמה ולא קוננת וחמה וזרחת: לא נשבה להם רוח פְּנוּיִם. ביום ולא זרחה חמה עליהם: איבעית אימא משום דנופֿים הוּ. ממעשה העגל ולא היו ראויין לאור נוגה: ואבעית אימא. משום הלא לא נשבה כי היכי דלא ייזדרו ענני כבוד שהיו מקיפין ולא היתה חמה

יכילה לנכס: **יומא דעינא**. יום
 המעון: **יומא דשופא**. ^(ה) שרוע
 דרומית מנשבת והיא קשה מכל
 הרוחות: **עפ רזון מילתא הית**.
 רזון דקחט הלילה עת רזון הוא
 למכת כזרות הוא נמי עת רזון
 ללרוע פגונית ואין לך יום שרוע
 לפגונית אין מנשבת זו בחצי הלילה.
 וזה היה סימן לדוד כזור מלוי לו
 למעלה ממטתו ונקבע^ה כלפי כיון
 שהגיע חצות לילה רוח פגונית מנשבת
 זו ומגנן מאליו הוא גערים. והוא דנקט
 הכא ארבעים שהם לומר לך שאפי' לא
 אותן מ' שנה דנופסין היו ולא נשבה
 להו צימים נשבה להו בחצות לילה
 משום דעת רזון הוא: **מסוך**. מהול
 שנמשכה ערלתו וכסתה את העטרה:
הא לריך קטני. מדרבנן מדלג קטני
 מסוך הרי זה ערל: **שפכה היא לו**.
 שמא יעשה כרות שפכה: **צימי בן**
כווינא. שמשכום עוזידי כוכבים
 בלאום כזכך צימר וגזרה יד בן
 כחיבא ונחלם בזה ונחלם ומלך על
 ישראל שתי שנים ומחלה וחזרו ומלו
 ויחיו: **היזר הרבא** דלמדיה

מסורת הש"ס

א) גירסת הערוך מסובריגן
 ועי' בנח" ע"ז כט. חלל
 (מסברין), ג) גירסת חלל
 מעניית כד: א) (מסופסת)
 שבת פסין: ד) (ע'
 פרש"י בנחומות לו ד"ה
 ודקלרן), ח) (מסופסת)
 פסין: ו) (מוס' פסין)
 בנחומות מז: ז) (מגיגה ד'
 ח) (מוס' שבת פסין),
 ט) רש"ל מ"ו, י) בנ"א:
 וקבי, יא) (גירסת ג'),
 יב) (רש"ל), יג) (רש"ל מ"ו,
 יד) (ועי' רש"י שבת קל"ה:
 יו) (ועי' מוס' קדושין לו:
 ד"ה הוולין, ט"ו)
 דפסין

תורה אור השלם

1. שמר פתאים יי דלות
ול יוהשיע;
2. יהי בחצי הלילה וי
הבה קל בבור בארץ
מבקר ממבר פורה
הישב על כסאו עד הבור
השבי אשר בבית הבור
וכל בבור בהמה;
שמות יב כט
3. המול ימול ליד ביתך
ומקנת כסף והיתה
בריתי בכסף לברית
עולם; בראשית יז יג
4. ועל זכר אשר אל
ימול את בשר ערלתו
ונקרתה הנפס ההוא
מעמיה את בריתי הפה;
בראשית יז יד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה יומא דשומא
יום שרוח: (ב) ד"ה קמי
מיהת וכו' לישנא אחרינא
גרסי' תניא דמסייעא ליה
לרב הונא טומטום:

מוסף רש"י

לא נשבה להם רוח
צפונית. ולא היה להם
יום נוח לימולל (ירושע)
(ב. ה.) ודקדקי לה מאי
קארי לה. מי ששכיב
תשועו וז צניע מדרגתם
עלתה על רוחו (מחבות)
(ד. ה.) טומטום שקדשי
קדרשין.
לחומרם וזרכה
שנה זכר הוא (בברות)
(מב.) נתקדש קדרשין.
קדרשין. חזק שקדשו אפול
קדרבותיו טומטום
כגון זלמו ונאחמו, דשמה
נקבה הוא (סע.) כשברשי
ניכרות מבחין. אלף
שקדי טמון דהא זכר וזאי
הוא (זכר ד. ה.)

ט' [גרד הונת] טומטוס אינו אוכל כו'
והאי אוכלין דמשוך ויולד מהול
מדלורייטא קאמר וסייעמא דרב
הונא חו שמעתי והיא נראית עיקר
מדקאמרין לקמן לימא כהנאי כו'
מאי לאו זהא קא מיפלגי דמר סבר
דלורייטא ומר סבר דרבנן אלמא
ליכא למאן דמכשיר לגמרי: אי נימא
דקדיש. שחיטת אשה ושמן זכר הוא

וּקְדוּשֵׁי קְדוּשֵׁי דָהָא תִּנּי טוּמְטוּס שְׂקִידָה קְדוּשֵׁי קְדוּשֵׁי מִסְכָּה וְ
 בְּחֻמְתּוֹ שֶׁל טוּמְטוּס וּבִזְמַן שֶׁמָּא אִשָּׁה הוּא: **לחומר.** דְּבִעֵינָן גַּם מִיּוֹ
 מוֹלִיד מֵאִכְלָה. אֵת אִמּוֹ בְּתוּמָה דְּרִיקֵין לָהּ וְיֵלֵד בִּיתוֹ (וְקִיפָה כֵּן) בְּזֵ
 טַעַם קֶאֱמֵר. קִיפָה לְפָרוּשׁ יִרְשָׁה אֶתָּה וְהִי קֶאֱמֵר מֵטַעַם טוּמְטוּס
 בְּשָׂדֵים: **ינא כנא.** מֵילֵת דָּהָא הֵנָּה תִּנּי הִיא יֵאָדָם הוּא מִשְׁחָר לְדֹחֵי
 וְגַם שְׁנֵינִי כְּשֶׁהוּא מִשְׁחָר כְּגֹן עֲרִיב וּגְבֻעִי שְׁמַנְיָרוֹ וְלִרְדִּי